

že ma chcú zabiť. Aby som ochránil svoj život, ušiel som. Vrátil som sa do poľa do susedovej záhrady, odkiaľ som pozoroval rabovanie môjho majetku. Ľudia, ktorí sa dohrnuli do môjho dvora, vyvláčili najprv vnútorné zariadenie bytu. Jedna partia vyrabovala povalu, kde som mal sýpku, a tretia partia zabila v chlieve prasatá a odniesla ich z môjho majetku. Ďalej odosili všetko stavebné a palivové drevo a taktiež aj uhlie. Slovom, úplne vyrabovali môj celý majetok.

Keď prišlo organizované maďarské vojsko a četníctvo, začalo prípad vyšetrovať. Zistených vinníkov četníci vyfackovali a časť vecí asi 10–12 percent som dostal naspäť. Odpoľudnia 19. 11. som bol zavolaný k Arpádovi Miklósovi, obecnému starostovi vo Veľkom Mačade, kde boli prítomní traja maďarskí četníci. Títo ma vyzvali, aby som sa do dvoch dní vysťahoval z Veľkého Mačadu. Výzvu som uposlúchol a odišiel som. Povolili mi so sebou zobrať len toľko, čo sám unesiem.

Zápisnica po prečítaní uznaná za správnu a podpísaná.

D. a h.

Podpis, v. r.
za okresného náčelníka
Podpis, v. r.
zapisovateľka

František B., v. r.

AMZV ČR, PrS., kr. 60, f. 10, č. 174 971/VI-4/38

62

22. november 1938, Bratislava.

Predseda slovenskej vlády J. Tiso žiada prostredníctvom MZV, aby č.-s. právna komisia, ktorá rokuje v Budapešti, nastolila otázku bezpečnosti kolonistov, ich majetkov a možnosť ich regulovaného odchodu do republiky.

Jsou vypovídáni zaměstnanci, obchodníci, dělníci, soukromí úředníci tak jako kolonisté. Necht' právní komise pojedná zabezpečení jejich majetku a možnost jej vystěhovat.

J. Tiso

AMZV ČR, Telegramy došlé, č. 1309/38.

63

24. november 1938, Praha.

Úradný záznam napísaný s Jifim K., ktorý vypovedal o fyzickom násilí maďarských vojakov a o ohrození jeho života.

Úřední záznam

Při obsazování tohoto území, dopustilo se maďarské vojsko četných surových násilnos-

tí. Mne osobne ohrozovalo na životě, střileli mi u hlavy, tloukli mě do celého těla, zub mi vyrazili, takže jsem po celém těle zkrvácen, mám těžké trhliny a rány, jak je dobře i dnes ještě vidět. Toto zranění bylo lékařsky osvědčeno Mudrem. Plškem v Kostolanech. Mimo to byl se mnou zaveden protokol zpravodajským důstojníkem u velitelství v Kostolanech. Těž svědky mohu pravdivost tohoto tvrzení prokázat. Těž mého syna Zdeňka ztýrali a zbili.

Melmuka, v. r.

Jiří K., v. r.

SNA, MPs, kr. 17, odd. 9, č. 2521.

64

24. november 1938, Nitra.

Správa okresného náčelníka Krajinskému úradu v Bratislave, podľa ktorej maďarské bezpečnostné orgány týrajú Nemaďarov a chystajú masové vyhodenie česko-slovenských príslušníkov z teritória Maďarska.

Oznamujem, že dňa 21. t. m. v pozdných nočných hodinách maďarské vojsko podľudne poľnými cestami dopravilo na demarkačnú čiaru pri Dolnom Jatove (*Jatov*) 72 osôb; z toho 69 židov, dvoch Slovákov a 1 Čecha. Všetci boli v úbohom stave, hladní, špinaví a zbití. Nakoľko na tomto mieste nie je povolený prechod, ani malý pohraničný styk, 22. t. m. všetci boli vrátení maďarským orgánom s tým, aby ich odovzdali v Komjaticiach.

Dňa 23. t. m. maďarský styčný dôstojník vo Veľkom Kýre oznámil česko-slovenskému styčnému dôstojníkovi, že tam má okolo 1000 osôb čs. štátnej príslušnosti, ktoré má odovzdať našim úradom. Nakoľko dôvernou cestou bolo zistené, že sú to v prevažnej väčšine židia, emigranti z rôznych štátov, bolo treba veľmi opatrne pokračovať. K styčným dôstojníkom do Veľkého Kýru som vyslal Jána Izáka, komisára, a Dr. Viktora Čerepeša, koncipistu, aby dôkladne zistili, ktorých z vypovedaných ľudí možno prevziať. Po zdĺhavom rokovaní sme prevzali 67 osôb, zväčša sú to českí remeselníci a kolonisti, ktorých sme dopravili do verejnej krajinskej nemocnice v Nitre, kde im bola poskytnutá prvá pomoc, kúpeľ a jedlo. Všetci chcú ísť domov ku svojim príbuzným. Preto im boli vydané patričné poukážky, aby mohli ďalej cestovať.

Všetci jednomyseľne tvrdia, že 7–9 dní boli väznení, bití, o hlade a smáde nechani a preháňani po blate rôznymi poľnými cestami.

Bolo tam ešte asi 600 osôb, židov emigrantov z rôznych krajov a tiež príslušných do zabratého územia, ktorých sa novozámocký vojenský veliteľ podplukovník Bohesa chcel zbaviť. Keďže týchto sme neprevzali, maďarské orgány ich naložili na dopravné prostriedky a vyhlásili, že ich dopravia do koncentračného tábora. Aj títo ľudia boli neľudsky týraní, zbití a vyhladovaní.

Údajne podobné transporty sa budú v najbližších dňoch opakovať.

Podpis, v. r.

Okresný náčelník:

AMZV ČR, PrS., kr. 60, f. 10, č. 174 071/VI-4/38.